

Materiał informacyjny dotyczący rekompensowania nadgodzin w służbie cywilnej

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w art. 97 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, które umożliwiły członkowi korpusu służby cywilnej rekompensowanie pracy wykonywanej na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych w formie czasu wolnego w tym samym wymiarze lub wynagrodzenia¹. Zmiany te zgodnie z art. 23 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw weszły w życie 1 stycznia 2024 r.

Pracownikowi służby cywilnej za pracę wykonywaną na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych przysługuje czas wolny w tym samym wymiarze albo wynagrodzenie.

Urzędnikowi służby cywilnej za pracę w godzinach nadliczbowych wykonywaną w porze nocnej przysługuje również rekompensata w formie czasu wolnego lub wypłaty wynagrodzenia.

Dodatkowo, **urzędnikowi służby cywilnej**, do którego jest stosowany system czasu pracy inny niż system, w którym praca jest świadczona wyłącznie w piątki, soboty, niedziele i święta (tzw. system weekendowy) za pracę w niedzielę przysługiwał będzie dzień wolny od pracy w najbliższym tygodniu, a za pracę w święto inny dzień wolny, albo wynagrodzenie za czas przepracowany w tych dniach.

Natomiast **osobie zajmującej wyższe stanowisko w służbie cywilnej**, z wyłączeniem dyrektora generalnego urzędu i kierownika urzędu, za pracę w godzinach nadliczbowych wykonywaną na polecenie przełożonego (w porze nocnej, dniu wolnym wynikającym z rozkładu czasu pracy oraz niedzielę i święto albo w dniu wolnym udzielonym w zamian za pracę w niedzielę i święto) będzie możliwość udzielenia czasu wolnego w tym samym wymiarze albo wynagrodzenia.

Decyzję o wypłacie wynagrodzenia będzie podejmować dyrektor generalny urzędu², wyłącznie po złożeniu wniosku przez członka korpusu służby cywilnej. Wniosek należy złożyć w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej za pośrednictwem przełożonego, w terminie 14 dni po zakończeniu okresu rozliczeniowego. Będzie on rozpatrywany w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.

¹ Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1598).

² Zadania przewidziane w ustawie dla dyrektora generalnego urzędu w urzędach, w których nie tworzy się stanowiska dyrektora generalnego urzędu, wykonują kierownicy tych urzędów.

Schemat 1. Zasady rekompensowania godzin nadliczbowych w służbie cywilnej

pracownik s.c. - praca na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych	• czas wolny w tym samym wymiarze • albo wynagrodzenie
urzędnik s.c. - praca w godzinach nadliczbowych wykonywana w porze nocnej	• czas wolny w tym samym wymiarze • albo wynagrodzenie
urzędnik s.c. pracujący w systemie innym niż weekendowy - praca w godzinach nadliczbowych wykonywana w niedziele i święta	• za pracę w niedzielę - dzień wolny od pracy w najbliższym tygodniu, • za pracę w święto - inny dzień wolny • albo wynagrodzenie za czas przepracowany w tych dniach
osoba na wyższym stanowisku w s.c. (z wyłączeniem dyrektora generalnego i kierownika urzędu) - praca na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych (w porze nocnej , dniu wolnym wynikającym z rozkładu czasu pracy, niedzielę i święto albo w dniu wolnym udzielonym w zamian za pracę w niedziele i święto)	• czas wolny w tym samym wymiarze • albo wynagrodzenie

Schemat 2. Sposób postępowania przy rekompensowaniu godzin nadliczbowych wynagrodzeniem

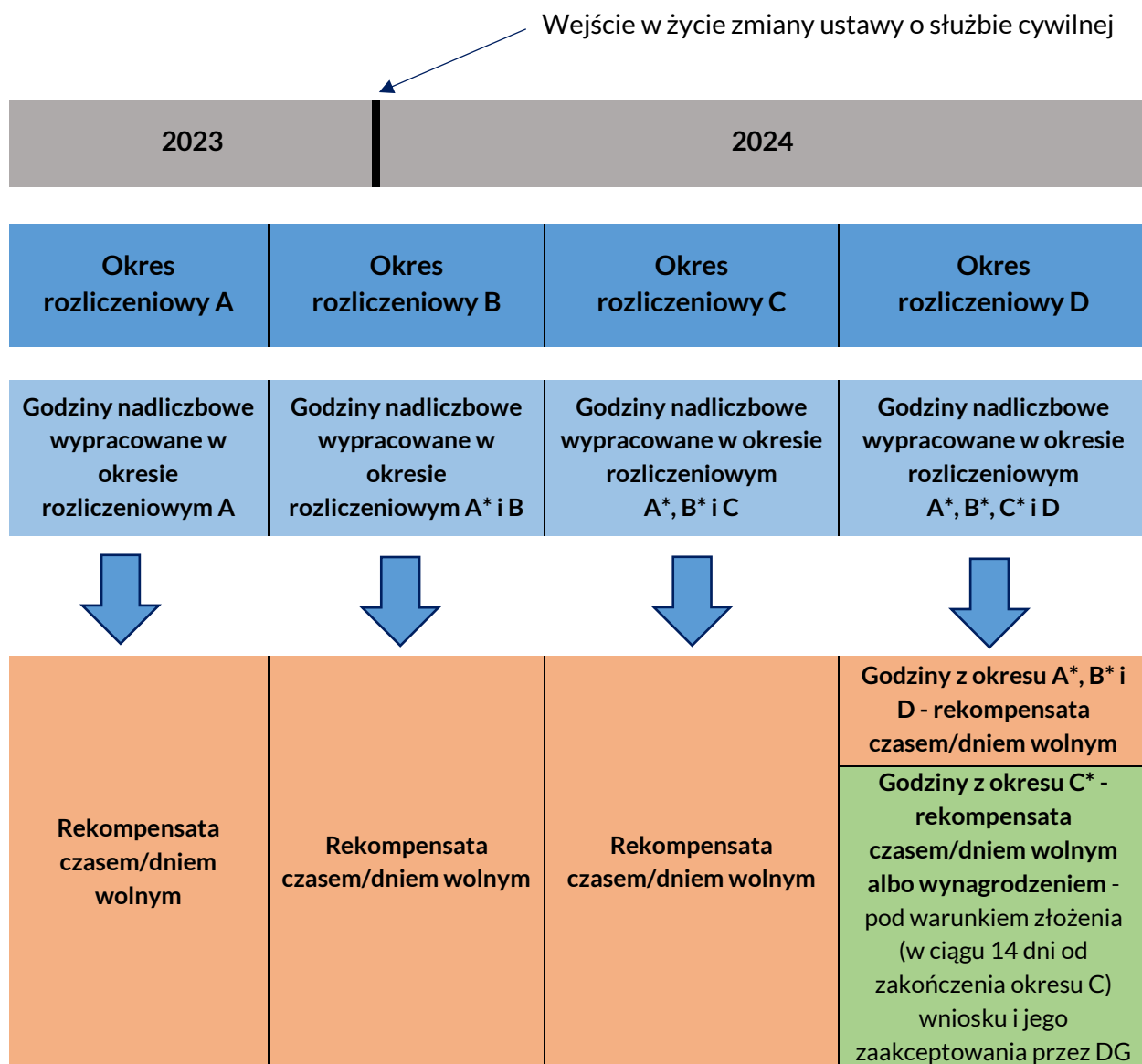
Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych ustala się na podstawie **godzinowej stawki wynagrodzenia należnego w miesiącu**, w którym nastąpiła praca w godzinach nadliczbowych.

Stawkę tę ustala się, dzieląc miesięczne wynagrodzenie przez normę godzin czasu pracy w danym miesiącu. Należy jednak pamiętać o obniżeniu normy czasu pracy za każde święto przypadające w innym dniu niż niedziela. Podstawę do obliczenia stawki stanowi norma czasu pracy wynosząca 40 godzin tygodniowo. Natomiast przy ustalaniu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego na część etatu **należy wziąć pod uwagę miesięczną normę czasu pracy obowiązującą indywidualnie członka korpusu służby cywilnej**, wynikającą z jego wymiaru czasu pracy. Wymiar czasu pracy pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy oblicza się mnożąc wymiar tego etatu przez wymiar czasu pracy obowiązujący pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z art. 21 ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw **do okresów rozliczeniowych** czasu pracy członków korpusu służby cywilnej **rozpoczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2024 r. stosuje się przepisy ustawy o służbie cywilnej, w brzmieniu dotychczasowym**. Oznacza to, że do rekompensowania pracy w godzinach nadliczbowych w okresie rozliczeniowym, który rozpoczął się w 2023 r. ale zakończy po 1 stycznia 2024 r. stosuje się poprzednie zasady (a zatem jedyną formą rekompensaty będzie czas wolny lub dzień wolny). W przypadku pracy w godzinach nadliczbowych wypracowanych w okresie rozliczeniowym, który zakończył się przed dniem wejścia w życie ww. ustawy i do tego dnia nierozliczonych również będą miały zastosowanie poprzednie regulacje.

Nowe przepisy znajdą natomiast zastosowanie do rekompensowania godzin nadliczbowych wypracowanych w okresach rozliczeniowych, które rozpoczęły się nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2024 r. Jeśli więc w danym urzędzie okres rozliczeniowy rozpoczął się 1 grudnia 2023 r. a kończy 31 stycznia 2024 r. – do całego tego okresu stosuje się rekompensatę wyłącznie czasem wolnym. Dopiero do rekompensaty pracy w godzinach nadliczbowych wypracowanych w kolejnym okresie rozliczeniowym (rozpoczynającym się 1 lutego 2024 r.) znajdą zastosowanie nowe przepisy czyli będzie można wypłacić wynagrodzenie (jeśli pracownik złoży wniosek w terminie 14 dni od zakończenia okresu rozliczeniowego i jeśli dyrektor generalny go zaakceptuje).

Schemat 3. Rekompensowanie pracy w godzinach nadliczbowych wypracowanych w różnych okresach rozliczeniowych

* udzielenie czasu wolnego lub dnia wolnego przysługującego członkowi korpusu służby cywilnej z tytułu wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych **powinno co do zasady nastąpić w okresie rozliczeniowym, w którym wystąpiła praca w godzinach nadliczbowych albo, na wniosek członka korpusu służby cywilnej, w okresie bezpośrednio poprzedzającym urlop wypoczynkowy lub po jego zakończeniu**. Jeżeli wystąpiły okoliczności uniemożliwiające rekompensatę tej pracy w tym samym okresie rozliczeniowym, **należy uczynić to niezwłocznie (a więc w najbliższym możliwym okresie rozliczeniowym)**.